

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
2026-2030**

DOEN WAT NODIG IS

ONZE KERNPUNTEN VOOR EEN GEMEENTE DIE BETER WERKT

VOORWOORD

Beste inwoner van de gemeente Hardenberg,

Met trots presenteer ik je het eerste verkiezingsprogramma van DOEN'22. Een programma dat is gemaakt **samen met betrokken inwoners**. Met mensen die niet langs de zijlijn willen staan, maar met elkaar de schouders eronder willen zetten. **Echte DOEN'ers**.

Wij geloven dat politiek niet ingewikkeld hoeft te zijn. Het gaat om keuzes maken die mensen verder helpen. Niet om te vergaderen om het vergaderen, maar om te **doen wat nodig is**. Soms betekent dat aanpakken en vernieuwen. Soms betekent het beschermen wat al goed is.

Belangrijk is om in ieder geval **de basis weer op orde te brengen**. Dat betekent dat de gemeente haar kerntaken goed uitvoert, klantgericht is en met oog voor jou handelt. De gemeente moet goed weten wat er speelt en leeft bij jou in de buurt.

In dit programma lees je onze visie en voorstellen op **vijf belangrijke thema's** voor de toekomst van de gemeente Hardenberg:

- **Veiligheid:** Je moet je veilig kunnen bewegen op straat, thuis en online.
- **Ruimte:** We moeten zuinig zijn op onze mooie omgeving en verstandige keuzes maken bij jou in de buurt.
- **Sociaal:** Iedereen doet mee, niemand valt buiten de boot.
- **Economie:** Kansen voor ondernemers, zekerheid voor werknemers en toekomst voor jongeren.
- **Gemeente:** Een gemeente die je weer kunt vertrouwen. Een gemeente die er is voor jou en een gemeente die toegankelijk is.

Samen vormen deze hoofdstukken de kern van wat wij willen: een gemeente Hardenberg waar je **met plezier woont, werkt en leeft**.

Dit programma is met veel zorgvuldigheid geschreven. **Samen met mensen uit alle hoeken van de gemeente**. Vakspecialisten, partijgenoten en mensen van buiten onze partij. Allemaal mensen die onze gemeente een warm hart toedragen. Inwoners van onze gemeente die ook vinden **dat het beter kan en moet**. Ik wil al deze mensen hartelijk danken voor de hulp bij het schrijven van dit mooie programma.

Ik wil jou bedanken voor de tijd die je neemt om het te lezen. Dit verkiezingsprogramma is een vertaling van onze visie op de toekomst.

Een toekomst waar we weer met trots door onze wijken en dorpen lopen. Waar jongeren in onze gemeente blijven wonen omdat ze hier kansen hebben. Waar ouderen veilig oud kunnen worden. Een toekomst waarin iedereen voelt: **ik hoor erbij**.

Dat gaan we DOEN!
Met elkaar, voor elkaar.

Met vriendelijke groet,

Piet-Cees van der Wel,
lijsttrekker DOEN'22

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord lijsttrekker Piet-Cees van der Wel	02
Inhoudsopgave	03
Veiligheid	04
Ruimte	14
Economie	21
Sociaal	34
Gemeente	47
Over DOEN'22	53
Kernwaarden	54
Contact	55

VEILIGHEID

*‘Veiligheid is de basis van vrijheid.
Zonder veiligheid is vrijheid slechts een woord’*

VEILIGHEID

Veiligheid is een **basisvoorwaarde** om prettig te kunnen wonen, werken en leven. Het is niet voor niets het eerste hoofdstuk van dit verkiezingsprogramma. Als je je niet veilig voelt in je straat, op school, op het werk of online, valt alles daarachter in het niet.

Voor DOEN'22 is veiligheid daarom meer dan alleen het tegengaan van criminaliteit. Het gaat ook over **vertrouwen**: dat de overheid betrouwbaar is, dat jongeren op het rechte pad blijven, dat je online niet wordt misleid en dat vakantieparken weer plekken zijn om te ontspannen in plaats van broedplaatsen voor mensen met kwade bedoelingen.

Onze gemeente staat voor stevige uitdagingen. Van **woningoverlast** en **jeugdcriminaliteit** tot **cyberdreigingen** en **ondermijning**: Hardenberg krijgt er allemaal mee te maken. Daar kunnen we de ogen niet voor sluiten. Maar we geloven óók in de kracht van samenwerking.

Samen met politie, scholen, verenigingen, ondernemers en inwoners houden we Hardenberg veilig en leefbaar.

Veiligheid is niet iets wat je alleen van bovenaf regelt. Het begint in de straat, de wijk en het dorp. Met snelle acties bij overlast, heldere regels, **en een overheid die er is als het erop aankomt.**

VEILIGE WOON- EN LEEFOMGEVING

Onze visie

Iedereen moet zich thuis en veilig voelen in zijn eigen buurt. Overlast, huiselijk geweld of verloedering mogen nooit het straatbeeld bepalen.

Onze keuzes:

- **Vaste aanspreekpunten:** Iedere kern krijgt een wijkagent en een gemeentelijke veiligheidscontactpersoon. Inwoners weten precies wie ze kunnen bellen of aanspreken.
- **Snelle opvolging van overlast:** Binnen 48 uur na een melding komt er een huisbezoek. Er worden duidelijke afspraken gemaakt met veroorzakers en bewoners krijgen terugkoppeling.
- **Wijkscan vier keer per jaar:** in steeds een andere wijk of dorp. Dit houdt in: extra toezicht door politie en boa's, controles op woonoverlast of illegale bewoning, gesprekken met bewoners en ondernemers, en opruimacties van zwerfafval en rommel, samen met inwoners en verenigingen. Ook staan er die dag kramen van gemeente en woningcorporaties waar mensen direct vragen en meldingen kwijt kunnen.
- **Huiselijk geweld aanpakken:** In samenwerking met Veilig Thuis en politie komt er directe opvang en begeleiding, zodat slachtoffers nooit tussen wal en schip vallen.
- **Meer straatverlichting:** Vrouwen moeten veilig over straat kunnen. We zorgen voor meer duurzame straatverlichting. Ook in het buitengebied.
- **Meldpunt straatintimidatie:** Het meldpunt straatintimidatie is er op ons initiatief gekomen. De bekendheid van dit meldpunt moet omhoog. Ook moet het leiden tot een actieplan.
- **Zwemles:** Het schoolzwemmen komt terug. Elke leerling in groep 8 heeft minimaal zwemdiploma A.
- **Fietsen in centrum Hardenberg:** In het winkelcentrum van Hardenberg gebeuren regelmatig (bijna) ongelukken met elektrische fietsen en vooral fatbikes. Daarom komt er een fietsverbod. Dit voeren we pas in nadat er een goede oplossing is gekomen voor het stallen van fietsen. Ook moet er eerst een oplossing zijn voor mensen die minder mobiel zijn. Het centrum moet voor iedereen goed toegankelijk blijven.
- **Huisvesting hulpdiensten:** Het politiebureau in Hardenberg is op termijn aan vervanging toe. Ook ligt er een vraagstuk voor de brandweerkazerne. Wij willen de huisvesting van hulpdiensten centraliseren. Er komt een nieuwe hoofdlocatie in onze gemeente voor ambulance, brandweer en politie. Die nieuwe locatie hoeft wat ons betreft niet persé in Hardenberg te worden gebouwd. Ook Dedemsvaart vinden we een geschikte optie.
- **Betere bescherming vrouwen:** vrouwen voelen zich steeds onveiliger op straat blijkt uit onderzoek. Dit vraagt om een actieprogramma.
- **Femicide:** Er komt ook een actieprogramma femicide.
- **Ambulance:** Dankzij DOEN'22 rijdt er al een extra ambulance in onze gemeente, maar we blijven scherp op de aanrijtijden van ambulances.

JEUGD EN VEILIGHEID

Onze visie

Jongeren hebben kansen nodig, geen verleiding door drugs, wapens of criminaliteit. Preventie staat voorop.

Onze keuzes

- **Handhaving op het verbod op messen:** Bijvoorbeeld op scholen en sportvelden, met actieve controles en inbeslagname.
- **Voorlichting en weerbaarheid:** jaarlijks minstens tien campagnes op scholen en sportclubs over drugs, alcohol, online veiligheid en wapens.
- **Jongerenwerk dichtbij:** in alle grote kernen zijn jongerenwerkers aanwezig. Zij spreken jongeren op straat aan, organiseren activiteiten en begeleiden jongeren die dreigen af te glijden. Ook de BOA kan hier een rol in hebben.
- **Individuele trajecten:** jongeren die al in de problemen zitten krijgen één vaste regisseur die samen met gezin, school en politie een plan maakt: één gezin, één plan, één aanspreekpunt.
- **Doorpakken bij signalen:** burgers die onveiligheid signaleren worden serieus genomen en krijgen zoveel als mogelijk een terugkoppeling op een gedane melding.

DIGITALE VEILIGHEID

Onze visie

De digitale wereld is niet los te zien van onze fysieke leefomgeving. Cybercriminaliteit kan net zo ontwrichtend zijn als een inbraak in je huis. Burgers, ondernemers én de gemeente zelf zijn kwetsbaar voor ransomware, phishing, datalekken en nepnieuws. Voor DOEN'22 is digitale veiligheid een basisvoorwaarde voor vertrouwen.

Onze keuzes

- **Bewustwording bij bedrijven:** samen met experts organiseren we jaarlijks netwerkbijeenkomsten en security-checks voor het mkb. Ook komt er een stimuleringsregeling voor ondernemers die investeren in digitale veiligheid.
- **Informatiesessies voor inwoners:** met name voor jongeren en ouderen, in scholen en bibliotheken, over veilig internetten en herkennen van oplichting.
- **Meldpunt cybercriminaliteit:** een laagdrempelig loket waar inwoners en ondernemers terecht kunnen voor hulp en advies.
- **Digitaal pesten:** er komt een programma om digitaal pesten aan te pakken.

DIGITALE VEILIGHEID

Onze keuzes:

- **Training voor ambtenaren:** alle gemeentelijke medewerkers krijgen jaarlijks een verplichte cybertraining; menselijke fouten zijn meestal de zwakste schakel. Terugkerende training is daarom een must.
- **Regelmatige pentesten:** de gemeente laat haar eigen systemen periodiek testen om kwetsbaarheden op te sporen en op te lossen.
- **Zero-trust beleid:** strikte toegangscontroles op gemeentelijke systemen om misbruik te voorkomen.
- **Samenwerking met landelijke partners:** aansluiten bij het Nationaal Cyber Security Centrum en andere instanties voor actuele dreigingsinformatie en ondersteuning.

INTEGRITEIT EN POLARISATIE

Onze visie

Polarisatie, radicalisering en bewegingen zoals de soevereinen mogen onze gemeenschap niet splijten. We zetten in op verbinding en weerbaarheid.

Onze keuzes

- **Trainingen voor herkenning:** 1 keer per 2 jaar krijgen ambtenaren, raadsleden, scholen en hulpverleners trainingen in het herkennen van signalen.
- **Lesprogramma democratie:** gastlessen op scholen over de waarde van democratie, de rechtsstaat en het omgaan met nepnieuws en online haat.
- **Meldpunt radicalisatie:** vanaf 2026 kunnen inwoners en professionals meldingen doen van radicalisering, extremisme of soevereinen.

ONDERMIJNING EN GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT

Onze visie

Criminelen mogen in Hardenberg geen voet aan de grond krijgen. Dat vraagt om samenwerking, controles en het sluiten van panden waar illegale activiteiten plaatsvinden.

Onze keuzes

- **Sluiten van panden:** panden waar drugs of zware criminaliteit wordt aangetroffen, worden direct gesloten.
- **Ondermijningstafel:** ieder kwartaal bespreken politie, OM, belastingdienst en gemeente casussen om sneller en steviger in te grijpen.
- **Integrale controles:** jaarlijks minstens zes gezamenlijke acties op bedrijventerreinen, in loodsen en in het buitengebied om drugsproductie, illegale opslag en uitbuiting op te sporen.
- **Weerbaarheid ondernemers:** bijeenkomsten en checklists zodat ondernemers zelf sneller signalen herkennen en melden.

VEILIGE EN VITALE VAKANTIEPARKEN

Onze visie

Vakantieparken horen een visitekaartje te zijn voor Hardenberg: plekken waar toeristen graag verblijven, waar de leefbaarheid op orde is en waar geen ruimte is voor criminaliteit of verloedering. Tegelijk weten we dat sommige parken juist kampen met leegstand, permanente bewoning, onveiligheid of misstanden. DOEN'22 wil deze parken terugbrengen naar hun oorspronkelijke kracht of, als dat niet kan, een nieuwe toekomst geven.

Onze keuzes

- **Veiligheid en leefbaarheid op 1:** we voeren integrale acties uit met politie, boa's en het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken. Hierbij letten we op ondermijnende criminaliteit, illegale verhuur en sociale problematiek.
- **Vitaliseren waar mogelijk:** samen met ondernemers en bewoners investeren we in onderhoud, verduurzaming en kwaliteit, zodat parken weer aantrekkelijk worden voor recreatie.
- **Transformatie waar nodig:** parken zonder toeristisch perspectief krijgen een nieuwe functie, bijvoorbeeld als tijdelijke woonruimte of natuurgebied. Dit gebeurt altijd zorgvuldig en in overleg met de omgeving.

VEILIGE EN VITALE VAKANTIEPARKEN

Onze keuzes:

- **Aanpak 'grijze middenmoot':** we pakken samen met de ondernemers preventief ook de parken aan die nog redelijk draaien, maar dreigen af te glijden. Dat voorkomt later duurdere ingrepen.
- **Sterkere samenwerking:** Hardenberg werkt samen met de provincie, het Expertisecentrum en andere gemeenten om kennis en instrumenten beter te benutten.
- **Randvoorwaarden op orde:** de gemeente zorgt voor duidelijke beleidskaders, een vast uitvoeringsteam en bestuurlijk commitment zodat plannen ook echt uitgevoerd worden.

AMBTELIJKE EN BESTUURLIJKE WEERBAARHEID

Onze visie

Een integere overheid is de ruggengraat van vertrouwen. Bestuurders en ambtenaren moeten bestand blijven tegen druk van criminelen.

Onze keuzes

- **Integriteitstrainingen:** iedere twee jaar voor alle raadsleden en ambtenaren.
- **Actualisering gedragscode:** in 2026 komt er een nieuwe gedragscode, met nadruk op omgaan met ondermijning en soevereinen.
- **Altijd melden:** signalen van dreiging of intimidatie worden verplicht vastgelegd en in het college besproken.

ASIEL EN OPVANG

Onze visie

Hardenberg is altijd een gastvrije gemeente voor mensen in nood geweest. Al meer dan 30 jaar vangen we asielzoekers op en sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne vangen we ook Oekraïners op. Daar mogen we als samenleving trots op zijn. Een mens in nood help je, daar zijn we bij DOEN'22 helder over.

Tegelijkertijd zitten er ook grenzen aan wat we als samenleving aankunnen. De asielopvang aan de Jachthuisweg in Heemserveen verliep niet zonder slag of stoot. Dit heeft veel van de omgeving en van de Hardenbergse samenleving gevraagd. Veiligheid voor onze inwoners moet voorop staan. Ook willen we voorkomen dat voorzieningen onder druk komen te staan of dat inwoners het gevoel krijgen geen gelijke kans te hebben op een woning.

Onze keuzes

- **AZC gaat dicht:** Het AZC aan de Jachthuisweg wordt op 8 maart 2026 gesloten. De bewoners worden in andere asielzoekerscentra in het land gehuisvest.
- **Geen AZC meer:** We hebben als gemeente Hardenberg al decennialang onze nek uitgestoken als het gaat om vluchtelingenopvang. De laatste 10 jaar hebben we meer dan 750 asielzoekers opgevangen, terwijl andere nabij liggende gemeenten dit niet of nauwelijks deden. Solidariteit betekent wat ons betreft dat zij de komende 10 jaar meer verantwoordelijkheid op zich nemen en dat wij hier de komende jaren geen verantwoordelijkheid in nemen.
- **Spreidingswet:** Blijft de spreidingswet gelden, dan start Hardenberg pas met onderzoek als andere gemeenten in de regio hun verantwoordelijkheid voor opvang nemen. De eerder onderzochte 7 locaties voor asielopvang zijn definitief van de baan; er komt geen verder onderzoek naar die locaties.
- **Opvang Oekraïners:** Oekraïners blijven we opvangen zolang de oorlog tussen Rusland en Oekraïne duurt.

WEERBAARHEID

Onze visie

Het lijkt een ver-van-ons-bed-show. Een grote ramp, of erger nog; een oorlog. Toch is de situatie in de wereld onzeker en grimmig. We zijn te lang te naïef geweest over onze veiligheid. Natuurlijk vinden veel van de beslissingen over dit onderwerp plaats op het geopolitieke toneel. Toch vraagt het ook van onze gemeente en de Veiligheidsregio IJsselland waar we onder vallen om goede voorbereidingen.

Onze keuzes

- **Rampscenario's:** We brengen bij de Veiligheidsregio IJsselland in dat elke gemeente in de Veiligheidsregio moet nadenken over wat de bijdrage in mensen en middelen moet zijn bij diverse mogelijke rampscenario's.
- **Jaarlijkse oefening:** We brengen bij de Veiligheidsregio IJsselland in dat er een jaarlijkse oefening moet komen waarbij een grootschalige ramp wordt gesimuleerd. Gemeente, burgers en hulpdiensten worden betrokken.
- **Weerbaarheidsbijeenkomsten:** We organiseren jaarlijks 4 bijeenkomsten over weerbaarheid.
- **Weerbaarheidsinitiatieven stimuleren:** Lokale weerbaarheidsinitiatieven worden gestimuleerd en verbonden.

SAMENVATTEND

1

GEEN AZC MEER IN ONZE GEMEENTE

Onze AZC's gaan na jaren van verantwoordelijkheid nemen dicht en de komende tien jaar is het aan andere gemeenten om verantwoordelijkheid voor asielopvang te nemen.

2

KEIHARDE AANPAK DRUGSCRIMINALITEIT

Drugspanden worden gesloten. En er komt meer actie om drugsproductie, illegale opslag en uitbuiting op te sporen.

3

MEER INZET OP DIGITALE VEILIGHEID

We gaan digitale criminaliteit tegen door onze inwoners te trainen. Met name ouderen moeten hierbij worden geholpen

4

MEER STRAATVERLICHTING IN HET BUITENGEBIED

Iedereen moet veilig over straat kunnen. We zorgen voor meer duurzame straatverlichting in het buitengebied.

RUIMTE

*‘Balans tussen duurzame vernieuwing en
behoud van het goede’*

RUIMTE

Als iets onze gemeente uniek maakt is het wel **de hoeveelheid ruimte** die we hebben. Daar moeten we dan ook zuinig op zijn en zorgvuldig mee omgaan.

Ruimte gaat niet alleen over stenen. Het gaat over hoe we **samenleven**, hoe onze dorpen **vitaal** blijven en hoe we onze gemeente doorgeven aan de **volgende generatie**.

De gemeente Hardenberg is veelzijdig. We bestaan uit 29 kernen, ieder met een eigen gezicht en eigen kracht. Die verscheidenheid willen we **koesteren én versterken**. Maar tegelijk staan we voor **grote uitdagingen**: **woningnood, druk op voorzieningen**, veranderingen in **landbouw en buitengebied**, en de opgaven van **energie en klimaat**.

Voor DOEN'22 gaat ruimtelijk beleid over **mensen**. Waar kan een jongere een eerste huis vinden? Kan een oudere in het eigen dorp blijven wonen? Hoe zorgen we dat onze dorpen leefbaar blijven, en dat de grotere kernen Hardenberg en Dedemsvaart een sterk en bereikbaar centrum hebben dat de omliggende plaatsen ondersteunt?

Wij kiezen voor een duidelijke koers:

- **Aanpakken waar dat nodig is.** We bouwen, vernieuwen en maken ruimte voor de toekomst.
- **Behouden wat waardevol is.** De eigenheid van onze kernen, ons landschap en onze gemeenschappen.

Zo zorgen we ervoor dat Hardenberg een gemeente blijft waar **iedereen zich thuis voelt**. Waar je ook in onze mooie gemeente woont.

WONEN

Onze visie

In Hardenberg wonen we verspreid over 29 kernen. Dat maakt ons uniek én kwetsbaar. Want als jongeren geen woning vinden, vertrekken ze uit hun dorp. Als ouderen geen passende woning vinden, blijven ze te groot of te onpraktisch wonen. En als starters geen betaalbaar huis vinden, staat hun toekomst op slot. Doorstroming is essentieel om de woningcrisis op te lossen. Die oplossing moet er komen, want wonen is geen gunst, maar een grondrecht.

Wonen is de basis van een leefbare gemeente. Het bepaalt of scholen open kunnen blijven, sportclubs genoeg leden hebben en of voorzieningen overeind kunnen blijven. Voor DOEN'22 is wonen daarom een publieke zaak. Iedereen moet een thuis kunnen vinden. Van starter tot senior, van gezin tot alleenstaande. We bouwen niet om alleen om aantallen te halen, maar om gemeenschappen sterker te maken en met oog op de lange termijn. Elk dorp verdient ruimte om zich te ontwikkelen. Daarbij kiezen we voor maatwerk: wat nodig is in Slagharen, hoeft niet persé nodig te zijn in Bruchterveld of Dedemsvaart.

Onze keuzes:

- **1000 extra betaalbare woningen tot 2030:** vooral sociale huur-, starters- en gezinswoningen.
- **Bouwkavels:** Een voldoende en tijdig aanbod van bouwkavels om zo het bouwen van (gezins)woningen in eigen dorp te faciliteren.
- **Groei:** Grotere woningbouwontwikkelingen voor Dedemsvaart en Hardenberg, mede om het voorzieningenaanbod in stand te houden. Ook groei voor de grotere kernen Balkbrug, Gramsbergen, Bergentheim en Slagharen om (basis)voorzieningen daar in stand te houden. Daarnaast bouwen naar behoefte in de kleinere kernen waar woningbouw tot doel heeft om mensen in het eigen dorp te kunnen laten wonen. Doorstroming stimuleren: ouderen verhuizen naar levensloopbestendige woningen in het eigen dorp waardoor er huizen vrijkomen voor jonge gezinnen.
- **Realisatie Knarrenhofjes en hofjesbouw:** samenwonen voor ouderen en kleine huishoudens.
- **Flexibele oplossingen:** tijdelijke en modulaire woningen zijn mogelijk om pieken in de vraag op te vangen. Kwaliteit en inbedding in de omgeving is hierbij wel een aandachtspunt.
- **Bouwen in balans:** Wonen in een groene omgeving is een duurzaam model.
- **Koppeling met voorzieningen:** nieuwe woningen altijd mét nabijheid óf een goede bereikbaarheid van school, zorg en winkels.
- **Creatieve oplossingen:** We gaan met ondernemers in gesprek over de huisvesting van arbeidsmigranten. Arbeidsmigranten kunnen bijvoorbeeld prima tijdelijk worden gehuisvest op bedrijventerreinen. Hier moet dan wel ruimte voor zijn en er moet oog zijn voor de veiligheid van deze mensen.
- **Geen voorrang voor statushouders:** Iedereen verdient een gelijke kans op de woningmarkt.

LEEFBARE DORPEN EN STERKE WIJKEN

Onze visie

Hardenberg bloeit dankzij de kracht van haar dorpen en wijken. Het zijn plekken waar mensen elkaar kennen, waar verenigingen en sportclubs zorgen voor binding, en waar noaberschap meer is dan een mooi woord uit onze regio.

Maar leefbaarheid staat onder druk. Voorzieningen verdwijnen, jongeren trekken weg, en in sommige wijken neemt een gevoel van onveiligheid toe. DOEN'22 kiest voor investeren in gemeenschap: goede voorzieningen, plekken om elkaar te ontmoeten, en ondersteuning voor inwoners die zelf de schouders eronder zetten.

Onze keuzes

- **Iedere kern houdt basisvoorzieningen:** school, zorg, supermarkt en ontmoetingsplek blijven zoveel mogelijk behouden. Het aanbod wordt waar mogelijk versterkt.
- **Uitbreiding nieuwbouw:** In nieuwbouwwijken breiden we basisvoorzieningen uit
- **Dorpshuizen en wijkcentra:** in iedere kern een plek waar verenigingen en inwoners samen kunnen komen in de buurt.
- **Snelle signalering bij achteruitgang:** als leefbaarheid in een dorp of wijk onder druk staat kan men dat melden via het meldpunt verloedering. Na inspectie komt er direct een gezamenlijk actieplan met inwoners.
- **Meer aandacht voor groenonderhoud:** de winkelcentra, maar ook de buitengebieden worden niet goed genoeg onderhouden. Er zal meer geld naar onderhoud moeten om de basis op orde te houden.
- **Hardenberg en Dedemsvaart:** De twee grootste kernen als sterk centrum, met voorzieningen die omliggende dorpen ondersteunen, zonder dat dorpen hun eigenheid verliezen. Balkbrug, Bergentheim, Gramsbergen en Slagharen hebben voor kleinere dorpen ook een belangrijke functie als het gaat om voorzieningen. Dit moet zo blijven en waar mogelijk worden uitgebreid.

OPENBARE RUIMTE EN LEEFOMGEVING

Onze visie

De openbare ruimte is de huiskamer van de gemeenschap. Het zijn de centra, de pleinen, parken, sportveldjes en speeltuinen waar mensen elkaar ontmoeten. Een groene en schone leefomgeving is belangrijk voor gezondheid en verbondenheid.

Onze keuzes

- **Altijd schoon en veilig:** structureel en beter onderhoud van wegen, stoepen, verlichting en groen in alle kernen.
- **Meer straatverlichting:** Meer licht in het buitengebied voor de veiligheid van onze inwoners
- **Meer groen in dorpen en wijken:** tegen hittestress en wateroverlast. We handelen volgens de zogenaamde groene en gezonde maatlat.
- **Speelplekken en sportveldjes in elke kern:** toegankelijk voor jong en oud en mensen met een beperking.
- **Buurt- en dorpsinitiatieven voor groenbeheer stimuleren:** Dorps- en wijkinitiatieven voor groenonderhoud, buurttuinen of speelplekken krijgen steun en budget.
- **Verloedering:** Actief tegengaan van zwerfafval en verloedering
- **Publieke ruimte flexibel inrichten:** geschikt voor markt, buurtfeest of sportactiviteit
- **Toegankelijke openbare ruimte:** paden, pleinen en gebouwen zijn ook bruikbaar voor ouderen en mensen met een beperking.
- **Groen en biodiversiteit:** meer bomen, bloemrijke bermen en aandacht voor klimaatadaptatie (wateropvang, verkoeling bij hitte).
- **Snelle aanpak bij klachten:** meldingen van inwoners worden serieus genomen en snel opgepakt. Een terugkoppeling op een melding binnen 2 werkdagen.
- **Duurzaam beheer:** circulair materiaalgebruik en slimme oplossingen om onderhoud efficiënter en milieuvriendelijker te doen.
- **Warm welkom voor toeristen:** De toegangswegen en bebording naar recreatieve gebieden worden voor het toeristische seizoen onderhouden.

REGIE EN PARTICIPATIE

Onze visie

De gemeente heeft een regierol, maar de kracht zit bij inwoners. We moeten niet over mensen praten, maar met mensen bouwen. Ruimtelijke keuzes werken alleen als ze samen met dorpen, wijken en initiatiefnemers worden gemaakt. Dat vraagt om vertrouwen, minder regels en meer ruimte voor maatwerk per kern.

Onze keuzes

- **Visie:** Dorps- en wijkvisies als bouwsteen voor gemeentelijk beleid
- **Participatie:** Vanaf het begin, niet pas bij de uitvoering
- **Makkelijker meedoen:** Eenvoudige procedures voor inwoners en verenigingen
- **Wijk- of kernregisseurs:** Die snel kunnen schakelen met inwoners
- **Makkelijke taal:** Altijd in begrijpelijke taal communiceren over plannen en keuzes

SAMENVATTEND

1

1000 EXTRA BETAALBARE WONINGEN

Vooraf sociale huur-, starters- en gezinswoningen.

2

BEHOUD BASISVOORZIENINGEN IN ELKE KERN

School, zorg, supermarkt en ontmoetingsplek blijven zoveel mogelijk behouden.

3

BETER GROENONDERHOUD

Structureel en beter onderhoud van wegen, stoepen, verlichting en groen in alle kernen.

4

MINDER VERLOEDERING

Actief tegengaan van zwerfafval en verloedering

ECONOMIE

‘Een sterke economie begint niet in het gemeentehuis, maar bij mensen die elke dag hun handen uit de mouwen steken.’

ECONOMIE

Samen werken aan een sterke en eerlijke economie

De economie van Hardenberg moet blijven bloeien. Dat kun je meten in cijfers en groei, maar nog meer gaat het om mensen die hier werken, ondernemen en samenleven. Ondernemers zorgen niet alleen voor banen, maar ook voor levendige dorpen en verenigingen. Een gezonde economie geeft zekerheid, kansen en toekomst. Voor ons staat de mens altijd voorop: de economie is er voor de inwoners, niet andersom.

ONDERNEMEN EN INNOVATIE

Onze visie

Ondernemen zit in het DNA van Hardenberg. Van familiebedrijven tot innovatieve maakindustrie en jonge starters: samen vormen ze de motor van onze regio. Wij willen ruimte geven om te groeien, maar ook helder zijn over de verantwoordelijkheid die dat met zich meebrengt: innovatie moet bijdragen aan banen, duurzaamheid en leefbaarheid.

Onze keuzes:

- **Innovatie:** Innovatie voorrang geven wanneer het banen oplevert, duurzaam is en de gemeenschap versterkt.
- **Circulariteit:** Circulair ondernemen en hergebruik stimuleren met subsidies en kennisdeling.
- **Digitalisering:** Digitalisering benutten, maar altijd met behoud van de menselijke maat.
- **Eigen ondernemers voorrang:** Lokale ondernemers in dorpen en kernen waar mogelijk voorrang geven bij gemeentelijke aanbestedingen en opdrachten.
- **Gezonde groei:** Wij willen bedrijven gezond helpen groeien. Bij voorkeur draagt deze groei bij aan de werkgelegenheid voor de lokale gemeenschap.

ARBEIDSMARKT EN TALENTONTWIKKELING

Onze visie

Een sterke economie draait om mensen. Iedereen moet een plek kunnen vinden: jongeren, vakmensen van morgen en ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Werk is meer dan inkomen: het geeft structuur, eigenwaarde en sociale contacten.

Onze keuzes:

- **Meer stage- en leerbanen:** Jongeren meer stage- en leerbanen in eigen gemeente geven om binding met Hardenberg te houden. We attenderen jongeren buiten Hardenberg op stageplaatsen door gerichte campagnes.
- **Leven lang leren:** Een leven lang leren faciliteren: bij- en omscholing dichtbij huis.
- **Werknemers behouden:** door aantrekkelijke banen, betaalbare woningen en een bruisende leefomgeving.
- **Regionaal opleidingsfonds:** Een regionaal opleidingsfonds: instellen waarmee inwoners zich kunnen laten om- of bijscholen voor kansrijke beroepen (techniek, zorg, onderwijs, ICT).

ARBEIDSMARKT EN TALENTONTWIKKELING

Onze keuzes

- **Werkervaringsplekken:** Gemeente biedt elk jaar tenminste 25 werkervaringsplekken binnen de organisatie voor jongeren en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Doel is een vaste aanstelling op termijn.
- **Inclusie:** Werkgevers die inclusief werkgeverschap laten zien (mensen met beperking, 50-plussers, statushouders) krijgen voorrang bij gemeentelijke aanbestedingen.
- **Starterspakket:** Jongeren binden aan Hardenberg met een starterspakket: korting op een sportpas en cultuurpas bij een eerste baan in de gemeente.

BEREIKBAARHEID EN VESTIGINGSKLIMAAT

Onze visie

Een sterke economie valt of staat met bereikbaarheid. Voor inwoners betekent dit: veilig naar school fietsen, goede busverbindingen, snel internet in elk dorp. Voor bedrijven: snel bereikbaar zijn voor klanten en leveranciers, en duidelijkheid in regels en procedures. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat gaat dus over zowel infrastructuur als leefbaarheid.

Onze keuzes

- **Verbetering hoofdwegen:** we blijven stevig lobbyen voor de verdubbeling van de N36 en aanpak van de knelpunten op de N34, omdat dit de slagaders zijn door onze gemeente en dus ook voor onze economie.
- **Stationsomgeving:** Met de Nedersaksenlijn in aantocht is het mogelijk dat de stationsomgevingen in Gramsbergen, Hardenberg en Mariënberg een boost moet krijgen. Het Rijk heeft voor de Nedersaksenlijn bijna 2 miljard uitgetrokken. Wij vinden dat de kosten van de aanpak van de stationsomgeving daarvan moeten worden gedekt.
- **Openbaar vervoer in dorpen:** alle kernen boven 2000 inwoners moeten ook 's avonds en in het weekend bereikbaar blijven met de bus, zodat mensen zonder auto niet buitenspel staan. We lobbyen bij de Provincie voor betere busverbindingen, ook in de avond en het weekend, zodat jongeren, ouderen en mensen zonder auto niet buiten de boot vallen. Voor kleinere kernen denken we na over creatieve oplossingen om ze bereikbaar te houden. Bijvoorbeeld buurtbusjes en projecten als Automaatje.
- **Fietsveiligheid:** veilige en doorlopende schoolroutes in alle dorpen, zodat kinderen en jongeren veilig naar school kunnen fietsen.

BEREIKBAARHEID EN VESTIGINGSKLIMAAT

Onze keuzes:

- **Verkeersveiligheid in dorpen:** aanpak van gevaarlijke kruisingen en oversteekplaatsen, verkeersremmende maatregelen waar nodig.
- **Digitale bereikbaarheid:** glasvezel in alle dorpen en buitengebieden, plus betrouwbare mobiele dekking overal is essentieel.
- **Bedrijventerreinen:** Hardenberg moet actief grondbeleid blijven voeren om genoeg bedrijventerreinen beschikbaar te hebben. Goede infrastructuur is daarbij van groot belang. Daarbij hoort een vlot vergunningstraject en duidelijke communicatie vanuit de gemeente.
- **Oudere bedrijventerreinen:** De wat oudere bedrijventerreinen verdienen ook aandacht, zodat onze bedrijventerreinen mooi, netjes en één geheel blijven.
- **Één loket voor ondernemers:** bedrijven krijgen één aanspreekpunt bij de gemeente, zodat vergunningen en procedures sneller en eenvoudiger worden.
- **Leefomgeving als visitekaartje:** investeren in een nette uitstraling van toegangswegen en bedrijventerreinen. Bedrijven, inwoners en onze toeristen moeten trots zijn op hun omgeving.
- **Goede bereikbaarheid voor ondernemers en boeren:** onderhoud van hoofdwegen én veilige routes voor landbouwverkeer.
- **Slimme en duurzame mobiliteit:** we stimuleren innovatieve vormen van (deel)vervoer.
- **Nieuwe wijken hand in hand met infrastructuur:** zonder goede infrastructuur geen huizen en andersom.
- **Meer lef en ondernemerschap:** De gemeente toont meer ondernemerschap en lef bij het aanpakken van projecten. Liever een investering naar voren halen, dan jarenlang pleisters plakken.

LANDBOUW EN BUITENGEBIED

Onze visie

Zonder boeren geen eten, geen landschap, geen platteland.

Agrariërs zijn de ruggengraat van ons buitengebied. Ze zorgen dagelijks voor gezond voedsel, onderhouden 65% van ons landschap en dragen bij aan de leefbaarheid van onze dorpen. Toch staat hun toekomst onder druk door regels, onzekerheid en gebrek aan perspectief.

DOEN'22 kijkt met argusogen naar partijen die de boer als probleem wegzetten. Voor ons is de boer een partner. Samen met agrariërs willen we werken aan een platteland dat vitaal blijft: met gezonde bedrijven, schoon water, vruchtbare bodems en een aantrekkelijk landschap. We kiezen voor ruimte, vertrouwen en maatwerk, in plaats van steeds meer regels.

Onze keuzes

- **Beschermen van landbouwgrond:** landbouw blijft een volwaardige bestemming in onze ruimtelijke plannen.
- **Belang voor de sector zwaar meewegen bij ontwikkelingen:** We wegen het landbouwkundige belang zwaar mee bij mogelijke stedelijke ontwikkelingen op landbouwgrond.
- **Verdienvermogen op orde:** beleid is alleen zinvol als boeren er ook van kunnen leven. Wij toetsen altijd op uitvoerbaarheid en economische gevolgen.
- **Ruimte voor innovatie en verbreding:** kringlooplandbouw, stalvernieuwing, multifunctionele functies (zorg, recreatie, educatie) en lokale energie-initiatieven krijgen de ruimte.
- **Erkenning als landschapsbeheerder:** boeren die houtwallen, bloemrijke randen en weidevogels beheren, verdienen structurele steun.
- **Flexibel en gebiedsgericht beleid:** niet elke boer over één kam scheren. Wat goed werkt in Sibculo kan minder goed werken in Gramsbergen of Balkbrug.
- **Samenwerken aan bodem en water:** duidelijke afspraken met boeren en waterschappen over waterberging, waterpeilen, bodemvruchtbaarheid en schoon water. Met vergoeding voor geleverde diensten.
- **Geen extra lokale regeldruk:** Hardenberg stapelt geen regels bovenop landelijke wetgeving. We kiezen voor eenvoud en harmonisatie met buurgemeenten.
- **Wonen en werken op het erf:** we maken ruimte voor wonen, zorg of recreatie op het boerenerf, mits passend in het landschap en ondersteunend voor het bedrijf.
- **Goede infrastructuur:** veilige routes voor landbouwverkeer, goed onderhouden wegen en snelle digitale verbindingen in het buitengebied.

RECREATIE EN TOERISME

Onze visie:

Recreatie en toerisme zijn een van de pijlers van de Hardenbergse economie, maar ze zijn er óók voor onze inwoners. Van zes vijfsterren-campings tot onze bossen, de Vecht en het attractiepark: bezoekers vinden hier hun weg en voelen zich welkom. Ook onze inwoners profiteren hiervan mee. Wij wonen waar anderen komen om te recreëren. Toerisme moet bijdragen aan werkgelegenheid, voorzieningen en trots op onze gemeenschap.

Onze keuzes:

- **Routestructuur verbeteren:** komende raadsperiode ontwikkelen we onze veilige en aantrekkelijke fiets- en wandelroutes door. Routes die campings, dorpen en natuurgebieden nog beter verbinden. Denk aan betere bewegwijzering.
- **Centra laten meeprofitieren:** we verbinden campings en vakantieparken nog beter met winkels, horeca en evenementen in de stad.
- **Dagrecreatie uitbreiden:** nieuwe initiatieven zoals speelboerderijen, beleefroutes en activiteiten op en langs de Vecht stimuleren we, zodat er naast overnachten nog meer te doen is voor gezinnen en jongeren.
- **Innovatie:** We zetten in op innovatieve concepten voor dagrecreatie waar toeristen en eigen inwoners waarde uit halen. Voorkeur ligt bij initiatieven die het hele jaar rond kunnen worden georganiseerd, omdat er nu te weinig voor toeristen te doen is in het voor- en naseizoen.
- **Samenwerking:** Er komt in samenwerking met ondernemers een meerdaags evenement in het voor- en naseizoen, te koppelen aan overnachtingen voor bezoekers. De gemeente faciliteert dit met ondernemers en geeft hen zoveel ruimte als mogelijk.
- **Lokale werkgelegenheid:** we versterken de samenwerking tussen recreatiebedrijven en Vakschool 100% Gastvrij, zodat meer jongeren hier stage kunnen lopen en aan de slag kunnen in horeca en toerisme.
- **Toeristenbelasting:** We verhogen deze belasting de komende vier jaar niet. De gemeente maakt jaarlijks duidelijk waar zij de inkomsten van deze belasting voor gebruikt. Bij voorkeur aan het aantrekkelijker maken van onze leefomgeving.
- **Wandelnetwerk:** Het wandelnetwerk in onze gemeente is een belangrijke toeristische trekpleister. We verbeteren het onderhoud en hebben daarbij aandacht voor toegankelijkheid.
- **Onderhoud:** De bewegwijzering naar campings en andere recreatiegebieden wordt vlak voor het toeristenseizoen schoongemaakt en onderhouden. Fietspaden worden onderhouden als de seizoenen wisselen. We vegen simpelweg vaker. Niet alleen voor toeristen, maar ook voor de eigen inwoners.
- **Openbaar vervoer:** We lobbyen voor openbaar vervoer verbindingen naar de recreatiebedrijven. Ook hier zou een creatieve oplossing met een buurtbus kunnen werken.

RECREATIE EN TOERISME

Onze keuzes:

- **Huisvesting seizoensmedewerkers:** net als bij arbeidsmigranten die op bedrijventerreinen kunnen worden gehuisvest, kijken we ook naar creatieve oplossingen voor huisvesting van seizoensmedewerkers. Deze huisvesting moet uiteraard wel goed worden geregeld.

CULTUUR

Onze visie

De kracht van gewoon DOEN is niet alleen de slogan van onze gemeente, het is onze manier van leven. Nuchter, aanpakken en samen dingen realiseren. Dat is onze cultuur. Dit maakt de gemeente Hardenberg aantrekkelijk om in te wonen, werken en recreëren. Die cultuur moeten we blijven uitdragen. Muziek, toneel, erfgoed, bibliotheek, festivals: ze geven kleur en identiteit aan onze gemeente. Cultuur moet voor iedereen bereikbaar en betaalbaar zijn. In dit hoofdstuk kunnen we niet om ons theater heen. Theater de Voorveghter heeft een belangrijke bijdrage aan maatschappelijke doelen, de Hardenbergse economie, het vestigingsklimaat en de regiofunctie. Theater de Voorveghter verbindt alle 29 kernen die onze gemeente rijk is op het gebied van cultuur.

Onze keuzes

- **Theater De Voorveghter toekomstbestendig maken:** wij zetten in op een grondige upgrade of nieuwbouw van een toegankelijk gemeentelijk theater, zodat Hardenberg een volwaardig theater houdt dat ook regionaal kan blijven concurreren.
- **Kleine podia versterken:** het Bostheater, De Gashouder, de Reestkerk, het Kronkelhonk en Openluchttheater Avereest krijgen steun voor programmering, zodat ook in de dorpen cultuur dichtbij blijft.
- **Meer zichtbaarheid en samenwerking:** er komt één duidelijke culturele agenda en gezamenlijke promotie van evenementen, zodat inwoners weten wat er te doen is.
- **Jongerencultuur stimuleren:** we investeren in creatieve broedplaatsen en maakplekken verspreid door de gemeente, zodat jongeren ruimte krijgen om muziek, dans, kunst en nieuwe vormen te ontwikkelen. Het vernieuwde theater kan wellicht één van die broedplaatsen zijn.

CULTUUR

Onze keuzes:

- **Cultuureducatie voor ieder kind:** we zorgen dat alle kinderen en jongeren in Hardenberg tijdens en buiten school kennismaken met kunst en cultuur. Muziekonderwijs en samenwerking met en tussen verenigingen blijven we actief ondersteunen.
- **Bibliotheek als huiskamer van de kern:** bibliotheken ontwikkelen zich tot plekken waar inwoners samenkomen, lezen, leren en digitaal vaardiger worden. We versterken de rol van bibliotheken in taalontwikkeling en inclusie.
- **Erfgoed levend houden:** historische verenigingen en musea krijgen steun om onze verhalen, tradities en Nedersaksische taal door te geven aan nieuwe generaties. Het 800-jarig jubileum van de Slag bij Ane (2027) grijpen we aan voor een breed cultureel programma.
- **Lokale omroep:** Onze gemeente verdient een goede lokale journalistiek. Een lokale omroep is in onze ogen onmisbaar..

EVENEMENTEN

Onze visie

Evenementen brengen mensen samen, zorgen voor levendigheid en versterken de dorpen en stad. Of het nu gaat om een dorpsfeest, een sporttoernooi of een groot festival: evenementen maken Hardenberg aantrekkelijk. Wij willen dat evenementen veilig, toegankelijk en goed geregeld zijn. Organisatoren moeten ruimte en vertrouwen krijgen, inwoners plezier zonder overlast.

Onze keuzes

- **Nieuw evenementenbeleid in 2027:** we werken met duidelijke regels en criteria, zodat elke organisator vooraf weet waar hij aan toe is.
- **Subsidie eerlijk verdeeld:** maximaal 40% van de begroting wordt gesubsidieerd; grote evenementen (≥ 5.000 bezoekers) kunnen tot €20.000 subsidie krijgen. Kleine evenementen krijgen sneller en eenvoudiger toegang tot subsidie.
- **Kickstart:** Voor grote evenementen die onze gemeente landelijk op de kaart kunnen zetten, komt er een kickstartfonds met daarin per raadsperiode 200.000 euro. Dit budget kan eenmalig worden gebruikt als zet in de rug om het evenement van de grond te krijgen.

EVENEMENTEN

Onze keuzes:

- **Minder bureaucratie:** aanvragen kunnen digitaal én via één vast aanspreekpunt bij de gemeente. Binnen 4 weken duidelijkheid over een vergunning. Terugkerende evenementen hoeven niet het hele vergunningsproces opnieuw te doorlopen. Zij doen aanpassingen op basis van evaluatie en nieuwe eigen ideeën.
- **Dorpsfeesten ondersteunen:** elk dorp kan rekenen op een vaste basisbijdrage voor een jaarlijkse dorpsfeest.
- **Spreiding door het jaar heen:** met een centrale evenementenkalender en een structureel overleg met evenementenorganisatoren voorkomen we dat evenementen elkaar beconcurreren en maken we ruimte voor nieuwe initiatieven.
- **Meer kansen voor jongeren en verenigingen:** verenigingen krijgen begeleiding en een jaarlijks inspiratie-evenement; jongeren kunnen meedenken in samenwerking met de jongerenraad.
- **Evenementenlocaties verbeteren:** We denken na over geschikte vaste toegankelijke locaties. Deze locaties voor grote evenementen. Zij krijgen vaste voorzieningen zoals bijvoorbeeld en parkeervoorzieningen, zodat organisatoren minder kosten en tijd kwijt zijn.
- **Samenwerking stimuleren:** Aandacht voor koppeling van festivals, sporttoernooien en culturele activiteiten met toerisme en lokale ondernemers (horeca, winkels, campings).
- **Evenementen versterken:** we reserveren budget om jaarlijks een aantal grote publiekstrekkingen (sport, cultuur en muziek) mogelijk te maken die zowel inwoners als toeristen trekken.
- **Mega-event:** We trekken 1 keer per 5 jaar een bedrag van 500.000 euro uit om een evenement naar onze gemeente te trekken dat ons nationaal op de kaart zet. We denken hierbij aan evenementen als bijvoorbeeld: The Passion, Tros Muziekfeest op het Plein, Tour de France, Landelijke Sinterklaasintoct.
- **14-18 jaar:** De jeugd in deze leeftijdscategorie valt vaak bij evenementen buiten de boot. We willen stimuleren dat er voor hen meer te doen is in onze gemeente. We faciliteren ondernemers die hier op in willen springen.

DUURZAAMHEID EN GROENE ECONOMIE

Onze visie

De energietransitie raakt ons allemaal. Windmolens, zonnepanelen, warmtepompen, kernenergie... Het zijn niet alleen technische keuzes, maar ook ingrepen in ons landschap en onze portemonnee. DOEN'22 kiest voor een realistische koers: we willen verduurzamen, maar altijd met draagvlak, eerlijk verdeeld en in balans met ons landschap. Een gezonde economie groeit binnen de grenzen van natuur en leefomgeving. Duurzaamheid is geen verplichting, maar een logisch gevolg van gezond verstand.

Onze keuzes

- **Zon op dak eerst:** alle geschikte daken van bedrijven, boerderijen, scholen en gemeentelijke gebouwen worden benut. Wij zijn tegen grootschalige zonnenvelden op landbouwgrond. We volgen het principe van de zonneladder.
- **Geen nieuwe windmolens in Hardenberg:** zolang alle andere duurzaamheidsoplossingen niet zijn benut geen nieuwe windmolens. Wij zetten in op andere oplossingen zoals veilige kleine kerncentrales en lokale innovaties.
- **Voordelen voor inwoners:** dorpen en omwonenden profiteren mee van duurzame projecten, bijvoorbeeld via dorpsfondsen of lagere energielasten.
- **Energie in eigen hand:** lokale energiecoöperaties krijgen voorrang. Wat hier wordt opgewekt, moet ook de mensen in de gemeente Hardenberg ten goede komen.
- **Betaalbare verduurzaming:** een terugkeer van de duurzaamheidslening voor inwoners en verenigingen, plus praktische ondersteuning bij isolatie en energiebesparing. We helpen inwoners met subsidies, leningen en praktische ondersteuning bij isolatie en energiebesparing.
- **Duurzaamheidslening:** De duurzaamheidslening komt terug. Voor inwoners en verenigingen.
- **Samen oplossen van netcongestie:** gemeente, netbeheerder en ondernemers werken samen aan slimme oplossingen zoals lokale opslag en energyhubs.
- **Balans tussen ambitie en haalbaarheid:** we stellen doelen die mensen kunnen en willen dragen, niet papieren ambities die niet uitvoerbaar zijn.

REGIONALE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

Onze visie

De economie van Hardenberg stopt niet bij de gemeentegrens. Samenwerken in de regio en in de Euregio met Duitsland versterkt onze positie. Onze ondernemers zijn internationaal actief, maar geworteld in de gemeenschap.

Onze keuzes

- **Samenwerking:** Actief samenwerken met omliggende gemeenten en de provincie voor gezamenlijke voorzieningen.
- **Grensoverschrijdend:** Werken, studeren en ondernemen in de Euregio stimuleren.
- **Lobbyen:** in Brussel en Den Haag voor grote projecten die Hardenberg vooruithelpen.

SAMENVATTEND

1

VERBETERING HOOFDWEGEN

De verdubbeling van de N36 en aanpak van de knelpunten op de N34 heeft prioriteit. Deze wegen zijn de slagaders door onze gemeente en dus ook voor onze economie.

2

BESCHERMEN VAN LANDBOUWGROND

Landbouw blijft een volwaardige bestemming in onze ruimtelijke plannen.

3

TOEKOMSTBESTENDIG THEATER

Een grondige upgrade of nieuwbouw, zodat Hardenberg een volwaardig theater houdt dat ook regionaal kan blijven concurreren.

4

GEEN NIEUWE EXTRA WINDMOLENS

Wij zetten in op andere oplossingen zoals veilige kleine kerncentrales en lokale innovaties.

SOCIAAL

*‘Een gram preventie is meer waard
dan een kilo genezing’*

SOCIAAL

Iedereen doet mee, niemand valt buiten de boot

In de gemeente Hardenberg zorgen we voor elkaar. We geloven in een gemeenschap waar **iedereen mee kan doen**, waar je **kansen krijgt** om zelfredzaam te zijn, en waar **hulp beschikbaar is** als dat nodig is. Onze gemeente moet een plek zijn waar mensen gezond en gelukkig ouder worden. Een **echte "blauwe zone"** waar mensen op een veilige manier 100 jaar worden en dit het nieuwe normaal kan zijn.

SAMENLEVING

Onze visie:

Preventie staat in ons programma centraal: liever voorkomen we problemen dan dat we achteraf moeten repareren. Geld zien we niet als doel, maar als middel om samen een sterke en zorgzame samenleving te bouwen. Daarom zetten we in op samenwerking met wijkteams, buurtconciërges en de gemeente. De gemeente moet goed bereikbaar zijn en begrijpelijk communiceren. Wij staan voor heldere communicatie, korte lijnen en snelle reacties. Zoals we zelf geholpen willen worden, helpen we ook anderen. Zo houden we de zorg menselijk, dichtbij en eerlijk.

Onze keuzes:

- **Sociaal wijkteam:** Een Sociaal wijkteam en de buurtconciërges signaleren problemen. Ze bezoeken en ondernemen actie zodra iemand dreigt uit te vallen.
- **Infohuis:** We vergroten de bekendheid van het Infohuis en maken deze toegankelijker voor inwoners.
- **Digitale toegankelijkheid gemeente:** De digitale omgeving van de gemeente wordt verbeterd zodat hulp makkelijker aan te vragen is. Inwoners krijgen toegang tot een online chatplatform dat 24/7 bereikbaar is.
- **Snel reactie:** Iedere inwoner krijgt uiterlijk binnen twee weken een inhoudelijke reactie op een hulpvraag.
- **Inzicht in eigen dossiers:** Inwoners kunnen hun eigen hulpdossier inzien via het burgerportaal (privacy-proof en toegankelijk).
- **Buurtbijeenkomsten:** Jaarlijks wordt in elke kern een laagdrempelige buurtbijeenkomst georganiseerd met informatie over zorg en ondersteuning, samen met wijkteams en buurtconciërges.
- **Eén loket voor regelingen:** bundeling inkomens- en hulpregelingen in één lokaal loket (fysiek en online), in begrijpelijke taal.
- **Voorzieningenwijzer actiever inzetten:** gemiddelde besparing ca. €740 per huishouden per jaar.
- **Één gezamenlijke aanvraag:** Waar mogelijk één gezamenlijke aanvraag per huishouden voor meerdere regelingen/toeslagen.

GEZONDHEID EN PREVENTIE

Onze visie

Gezond zijn is meer dan niet ziek zijn. Het gaat ook over je goed voelen, kunnen meedoen, financieel gezond zijn en het deel uitmaken van een gemeenschap. In Hardenberg zetten we in op Positieve Gezondheid: niet alleen kijken naar wat er misgaat, maar vooral naar wat mensen wél kunnen en hoe ze de regie over hun eigen leven kunnen houden.

We willen voorkomen dat problemen groter worden. Daarom stimuleren we gezond eten, voldoende bewegen en sterke sociale netwerken. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol: van veilige fietspaden en gezonde sportkantines tot het ondersteunen van bewonersinitiatieven die bijdragen aan welzijn.

Onze keuzes

- **Gezondheid in de gemeente:** We faciliteren een jaarlijkse “Gezond Hardenberg”-week op scholen, sportclubs en in dorpshuizen.
- **Gezondere sportkantines:** Samen met sportkantines werken we aan gezondere keuzes in het aanbod.
- **Meer groen:** Bij nieuwbouwprojecten komt er verplicht ruimte voor wandel- en fietsroutes en wordt gewerkt met de Groene en Gezonde maatlat. De gemeente stemt het buitenruimtebeheer hierop af.
- **Geen nieuwe coffeeshops:** Er komen geen nieuwe vergunningen voor coffeeshops in de gemeente Hardenberg.
- **Bewonersinitiatieven stimuleren:** Jaarlijks is er een subsidiepot voor bewonersinitiatieven gericht op gezondheid, zoals wandelgroepen, buurtmoestuinen en beweeggroepen.
- **Gezondheidsmakelaars:** In 2026 starten we met één of twee gezondheidsmakelaars: professionals die inwoners en initiatieven verbinden rond preventie. Ook gepensioneerde vrijwilligers met een professionele zorgachtergrond (bijvoorbeeld artsen, fysiotherapeuten, diëtisten, welzijnswerkers en predikanten.) kunnen hier wellicht een rol vervullen.
- **Mantelzorgers structureel ondersteunen:** informatie, respijtzorg en dagbesteding, ook voor jonge mantelzorgers.
- **Valpreventie en ouderengym:** Valpreventie en ouderengym opnemen in wijkprogramma's.
- **Dementievriendelijke gemeente:** Hardenberg ontwikkelen als dementievriendelijke gemeente.

SPORT

Onze visie:

Sport en bewegen is niet alleen een hobby: het zorgt voor gezondheid, plezier en ontmoeting. In Hardenberg willen we dat iedereen kan meedoen. Jong, oud, groot klein, met of zonder beperking. Sport brengt mensen samen, versterkt de dorpen en maakt ons trots op wie we zijn. Daarom investeren we in veilige en uitnodigende speel- en beweegplekken, goede sportaccommodaties en ondersteuning voor verenigingen. We geloven in de kracht van vrijwilligers en samenwerking. Sport moet toegankelijk zijn voor iedereen, maar mag ook inspireren door topsport in de gemeente zichtbaar te maken.

Onze keuzes:

- **Sportpark Dedemsvaart:** De mogelijkheid van verhuizing van sportpark de Boekweit blijft behouden. Dit is op lange termijn het beste voor Dedemsvaart. Er komt een Dedemsvaartse sportboulevard. Op de huidige locatie van het park worden woningen gebouwd.
- **Sportvisie en verbetering huisvestingsplan:** Het integraal huisvestingsplan sport is leidend in de sportinvesteringen die we doen. Wel mist dit plan een bovenliggende visie. Samen met sportverenigingen werken we de komende raadsperiode aan deze visie, om tot een verbeterde versie van het integraal huisvestingsplan te komen.
- **Beweegplekken:** In elke kern komt een beweegplek met toestellen voor jong én oud.
- **Speciaal sportevenement:** Er komt een jaarlijks sportevenement in onze gemeente voor mensen met een beperking, zodat we deze doelgroep ook meer de kans geven om te bewegen.
- **Regionale hubs:** Er worden regionale hubs ontwikkeld: multifunctionele sportaccommodaties verspreid over de gemeente.
- **Beweegkalender:** Een gemeentelijke beweegkalender met gratis activiteiten wordt huis-aan-huis verspreid.
- **Verduurzaming en vrijwilligersbeleid:** Verenigingen krijgen begeleiding bij verduurzaming en goed vrijwilligersbeleid.
- **Onderhoud openbare sportplekken:** De gemeente onderhoudt wandelroutes, openbare sportplekken en zorgt voor veilige oversteekplaatsen die beweegvriendelijk zijn.
- **Samen beweegplekken ontwikkelen:** Beweegplekken worden samen met jongeren en ouderen ontwikkeld, zodat ze aansluiten bij de behoeften.
- **Topsport:** Hardenberg moet meer inzetten op een topsportklimaat en op langere termijn de ambitie hebben om een teamsport op het hoogste niveau te hebben in de gemeente. Dit vergroot het saamhorigheidsgevoel en de kans dat jongeren ook willen sporten.
- **Contactpunt:** Eén gemeentelijk contactpunt voor sportverenigingen en vrijwilligers.
- **Lokale sportpas:** Lokale sportpas zodat inwoners laagdrempelig meerdere sporten kunnen proberen.
- **Vrijwilligersdag:** Jaarlijkse vrijwilligersdag en jeugdlintje voor jongeren die zich inzetten.

WERK & INKOMEN / PARTICIPATIE

Onze visie

Meedoen geeft waarde en zekerheid. Werk geeft structuur, sociale contacten en eigenwaarde. Wij willen een gemeente waar iedereen de kans krijgt om mee te doen, bij voorkeur via werk. Ook als je een beperking hebt of als je extra begeleiding nodig hebt, moet je een plek kunnen vinden. Voor mensen die (tijdelijk) niet kunnen werken is er de bijstand: een laatste vangnet. Daarin zijn we eerlijk en duidelijk: rechten brengen ook plichten met zich mee. We beloven een eerlijk nee en een betrouwbaar ja. De gemeente moet klantgericht en begrijpelijk zijn, met korte lijnen en beslissingen die zo laag mogelijk in de organisatie worden genomen.

Onze keuzes

- **Meer zekerheid in een baan voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt:** Werkgevers stimuleren we met subsidie of loonkostensubsidie om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan te nemen, met als gemeenschappelijk doel een vaste aanstelling.
- **Samenwerking met bedrijfsleven:** Lokale ondernemers worden jaarlijks actief benaderd voor samenwerking met het sociaal domein (stageplekken, leerbanen, re-integratie).
- **Stappenplan en één contactpersoon:** Bij elke aanvraag voor bijstand krijgt een inwoner een duidelijk stappenplan en één vast contactpersoon.
- **Sollicitatiespreekuur:** Elke maand organiseert de gemeente een sollicitatie- en cv-spreekuur in de bibliotheek of het wijkcentrum.
- **Gemeentelijke stages en werkervaringsplekken:** voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en statushouders.
- **Persoonlijk contact:** Naast digitaal ook telefonische en live contactmomenten standaard aanbieden bij aanvragen.

WMO (WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING)

Onze visie:

Zorg op maat, dichtbij en zonder gedoe.

De WMO is er om mensen te ondersteunen zodat ze zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en mee kunnen doen in de samenleving. Dat vraagt om maatwerk en om menselijkheid. Wij willen dat aanvragen snel en duidelijk worden afgehandeld, dat wijkteams ruimte krijgen om kleine voorzieningen direct te regelen, en dat inwoners niet verdwalen in regels en wachttijden. Kosten zijn belangrijk, maar nooit leidend. Het gaat om de juiste zorg voor de juiste persoon.

Onze keuzes:

- **Snel duidelijkheid:** Binnen 6 weken duidelijkheid na een WMO-aanvraag.
- **Jaarlijkse controle:** Controle op wachttijden en ervaringen van aanvragers.
- **Ervaringen delen:** Jaarlijkse gebruikersbijeenkomst over de WMO met evaluatie en verbeterpunten.
- **Snellere toekenning:** Wijkteams krijgen ruimte om kleine voorzieningen direct toe te kennen (zoals trapleuningen, douchestoelen).
- **Klantgerichte communicatie:** niet alleen afwijzen, maar ook alternatieven bieden.
- **Voorliggende voorzieningen:** Voorliggende voorzieningen hebben de voorkeur.
- **Hergebruik:** De gemeente stimuleert hergebruik van hulpmiddelen via een lokaal uitleensysteem en afspraken met leveranciers.
- **Geclusterd wonen:** Versnellen van geclusterd wonen: knarrenhofjes, bejaardenhuis 2.0 en meergeneratiehofjes.
- **Gemengd wonen:** bij uitstroom uit opvang/beschermd wonen, met informele steun in het wooncomplex.

SCHULDHULPVERLENING

Onze visie

Schulden komen nooit alleen. Schulden veroorzaken vaak een domino-effect van ellende: stress, relatieproblemen, gezondheidsklachten, uitval en minder kansen op werk bijvoorbeeld. Daarom zetten we in op vroegsignalering en preventie. Hoe eerder problemen in beeld zijn, hoe sneller ze opgelost kunnen worden. We willen dat inwoners laagdrempelig hulp kunnen krijgen, met één vaste contactpersoon die overzicht houdt. Geen wirwar van hulpverleners, maar een integrale aanpak die het hele gezin vooruithelpt.

Onze keuzes

- Betere koppeling tussen zorgverzekeraar, woningcorporatie en gemeente bij signalen van betalingsachterstand.
- De gemeente komt met een campagne voor werkgevers om geldproblemen van werknemers met hen bespreekbaar te maken.
- Eén vaste regisseur per huishouden met meerdere schulden.
- Financiële educatie op de basisschool en het voortgezet onderwijs, zodat jongeren leren omgaan met geld.
- Ondernemers die gebruik maken van de bijstand voor zelfstandigen (BBZ) worden gekoppeld aan een ondernemer via het Ondernemershuis. De BBZ-buddy.
- Voor jongeren met schulden onderzoeken we een samenwerking met het Schuldenlab.

STATUSHOUDERS/INBURGERING

Onze visie

Inburgering: Iedereen verdient een eerlijke kans. We stimuleren inburgering. Statushouders kunnen door een goede en snelle inburgering eerder aan het werk en dragen zo bij aan de samenleving. Taal is de sleutel tot meedoen. Zonder taal is het bijna onmogelijk om werk te vinden, mee te doen in de samenleving of contacten te leggen. Daarom zetten wij sterk in op taal, participatie en werk. De afgelopen jaren waren het Buddy Project en InBeeld succesvolle voorbeeldprojecten voor participatie. Deze ervaring nemen we ook deze komende raadsperiode mee. Integratie is primair de verantwoordelijkheid van statushouders zelf, maar secundair ook van de gemeente en werkgevers. Samen moeten we obstakels wegnemen, zoals discriminatie en het niet erkennen van diploma's en vaardigheden. Daarbij kiezen we voor een persoonlijke aanpak: kijken naar ambities en talenten, zodat mensen echt een plek vinden in Hardenberg.

STATUSHOUDERS/INBURGERING

Onze keuzes:

- **Snel PIP:** Binnen 10 weken na inschrijving een PIP-gesprek (Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie), mét tolk waar nodig.
- **Gratis taalcursussen:** buiten werktijd voor statushouders.
- **Taal- en werkmarkt:** Twee keer per jaar organiseert de gemeente een Taal- en Werkmarkt, samen met werkgevers, onderwijsinstellingen en taalaanbieders.

JEUGD EN KINDCENTRA

Onze visie:

De jeugd heeft de toekomst. Kinderen en jongeren verdienen een veilige, gezonde en inspirerende omgeving om in op te groeien. In Hardenberg willen we dat ieder kind de kans krijgt om zijn of haar talenten te ontdekken, ongeacht achtergrond of omstandigheden. Preventie staat voorop: liever signaleren en ondersteunen we vroeg, dan dat jongeren in zware zorgtrajecten terechtkomen. Daarom zetten we in op kindcentra in elke wijk en elk dorp. Dit zijn plekken waar opvang, onderwijs en ondersteuning samenkomen, dichtbij gezinnen. We kiezen voor een aanpak met één gezin, één plan en één regisseur. Jongeren zelf krijgen meer zeggenschap: hun ideeën en talenten zijn waardevol voor onze samenleving.

Onze keuzes:

- **Jaarlijkse signaleringstraining:** voor leerkrachten, sportcoaches en vrijwilligers.
- **Eén vaste gezinsregisseur:** als aanspreekpunt bij problemen in een gezin.
- **Jaarlijkse pitchronde voor jongeren:** waarbij zij hun eigen ideeën kunnen indienen voor preventieve projecten (met subsidie tot €1000).
- **Online hulpposten voor jongeren:** laagdrempelig en altijd bereikbaar.
- **Betere regionale samenwerking:** in de jeugdzorg om wachttijden te verkorten en kwaliteit te verbeteren.
- **Het echte gesprek:** De GGD gaat actiever inzetten op echte gesprekken in plaats van vragenlijsten.
- **Kinderburgemeester:** De gemeente Hardenberg krijgt een kinderburgemeester
- **AVE-aanpak:** (Aanpak Veiligheid en Energie) vaste samenwerkingstafel tussen sociaal domein, scholen, zorg, jongerenwerk en veiligheid.
- **Snelle inzet bij verward gedrag:** met triage op straat (gemeente, politie, zorg).
- **Programma digitale weerbaarheid:** voor jongeren en ouders.

OUDEREN

Onze visie

Waardevol, vitaal en verbonden. Ouderen zijn van grote betekenis voor onze samenleving: ze hebben levenservaring, kennis en betrokkenheid die we moeten koesteren. Tegelijkertijd vraagt de vergrijzing om nieuwe keuzes. Eenzaamheid, gezondheidsproblemen en gebrek aan passende woonruimte zijn uitdagingen die we samen moeten aanpakken.

Wij willen dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig en vitaal kunnen blijven. Dat betekent: investeren in preventie, sociale netwerken versterken en nieuwe woonvormen mogelijk maken. Ouderen moeten in hun eigen dorp of buurt kunnen blijven wonen, in een omgeving die veiligheid en gezelligheid biedt.

Onze keuzes

- **Meer Knarrenhofjes:** Knarrenhofjes en andere woonvormen voor ouderen, zoals kangoeroewoningen en mantelzorgwoningen.
- **Sportmakelaar:** Een sportmakelaar voor ouderen, die projecten als “Ouderen in Beweging” organiseert in buurthuizen en kerken.
- **Aanpak eenzaamheid:** Meer laagdrempelige initiatieven tegen eenzaamheid, zoals wekelijkse koffie-inloopmomenten. Gemeentelijke gebouwen kunnen hier ook uitstekend geschikt voor zijn.
- **Diverse woonvormen:** Als gemeente stimuleren en faciliteren we aanvragen voor premantelzorgwoningen en kleinschalige woonvormen, bijvoorbeeld het splitsen van een woning.
- **Doorstroming voor senioren:** Seniorenvriendelijke woningen gaan we expliciet koppelen aan doorstroming op de woningmarkt.
- **Voorzorgcirkels:** buurtgerichte netwerken rond kwetsbare ouderen.

ONDERWIJS

Onze visie:

Onderwijs als basis voor de toekomst. Goed onderwijs is de sleutel tot kansen, ontwikkeling en een sterke samenleving. In Hardenberg willen we dat ieder kind, van peuter tot jongvolwassene, onderwijs krijgt dat aansluit bij zijn of haar talenten. Het onderwijs moet terug naar de kern: kennis, vaardigheden en karakter. De gemeente heeft een belangrijke rol in de huisvesting, samenwerking en ondersteuning rondom onderwijs. Wij zetten in op toekomstbestendige schoolgebouwen, kindcentra waar opvang en onderwijs samenkomen, en veilige routes van en naar school. Ook hoogbegaafde kinderen en leerlingen met een achterstand verdienen extra aandacht en maatwerk. Leren stopt niet na de jeugd: ook volwassenen moeten kansen krijgen om basisvaardigheden bij te spijkeren.

Onze keuzes:

- **Praktisch leerlingenvervoer:** voor gezinnen, zowel voor kinderen met een leerachterstand als voor hoogbegaafde leerlingen, ongeacht inkomen met minder administratieve rompslomp.
- **Scholen uitbouwen:** In dorpen bouwen we bestaande scholen uit tot onderwijsinstellingen waar opvang, onderwijs en jeugdzorg samenwerken.
- **Vroegschoolse educatie stimuleren:** Gemeente stimuleert voor- en vroegschoolse educatie voor peuters met een risico op taal- of ontwikkelingsachterstand.
- **Hoogbegaafde kinderen:** Hardenberg zet meer in op onderwijs voor hoogbegaafde kinderen.
- **Veilige schoolroutes en schoolomgevingen:** zodat kinderen veilig, prettig en het liefst lopend of fietsend naar school kunnen.
- **Volwassenenonderwijs:** Stimuleren van volwassenenonderwijs (taal, rekenen, digitale vaardigheden) in samenwerking met andere gemeenten en ROC's.

INCLUSIE

Onze visie

In de gemeente Hardenberg willen we een samenleving waar iedereen mee kan doen, ongeacht afkomst, beperking, leeftijd, geloof, inkomen of geaardheid. Inclusie betekent dat je jezelf kunt zijn en dat je overal welkom bent. Op school, bij verenigingen, in de kerk, op straat en op het werk. Dat vraagt om meer dan mooie woorden. We willen dat gebouwen en speelplekken toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Dat straten en stoepen veilig begaanbaar zijn, en dat er ruimte is voor ontmoetingen tussen verschillende groepen. Ook bestrijden we eenzaamheid en uitsluiting actief, want een sterke gemeenschap bouw je samen. Rick Brink was in Hardenberg jaren de voorvechter van dit thema. Wij omarmen zijn gedachtengoed en vertalen het concreet. We denken dus in kansen en niet in beperkingen.

Onze keuzes

- **Inclusie verankeren:** Er komt een vernieuwd beleidstuk waarin we inclusienormen verankeren in het gemeentelijk beleid.
- **Toegankelijke openbare ruimte:** gebouwen, stoepen en speelplekken voldoen aan deze duidelijke inclusienormen.
- **Inclusieve speeltuinen:** In iedere kern komt minimaal één inclusieve speelplek, waar kinderen met en zonder beperking samen kunnen spelen. Bewoners laten we meedenken en participeren over de inrichting
- **Campagnes over inclusie:** We zetten in op campagnes die werken om het inclusieve denken te verbeteren.
- **Extra aandacht voor digitale toegankelijkheid:** gemeentelijke websites en apps zijn begrijpelijk en bruikbaar voor iedereen.
- **Actieve bestrijding van discriminatie:** samen met scholen, sportverenigingen en werkgevers.
- **Permanente dialoog:** met Platform inclusief, de participatieraad en andere betrokkenen.
- **Meer (inclusieve) toiletten:** Meer (inclusieve) toiletten in de openbare ruimte.

SAMENVATTEND

1

SPORTPARK DEDEMSVAART

Sportpark de Boekweit wordt op termijn verplaatst en krijgt een betere plek in Dedemsvaart. Op de nog te ontwikkelen sportboulevard. Op de huidige locatie worden woningen gebouwd.

2

MEER INCLUSIEVE SPEELTUINEN

In iedere kern komt minimaal één inclusieve speelplek, waar kinderen met en zonder beperking samen kunnen spelen.

3

GEEN NIEUWE COFFEESHOPS

Er komen geen nieuwe vergunningen voor coffeeshops in de gemeente Hardenberg.

4

AANPAK SCHULDPROBLEMATIEK

Er komt een betere koppeling tussen zorgverzekeraar, woningcorporatie en gemeente bij signalen van betalingsachterstand. Zo helpen we schulden voorkomen.

GEMEENTE

‘Dichtbij, betrouwbaar en betrokken.’

GEMEENTE

De gemeente Hardenberg is er niet voor zichzelf, maar voor de mensen die er wonen, werken en leven. Voor DOEN'22 betekent dit dat de gemeente dichtbij inwoners moet staan: luisteren, uitleggen en meedoen. We willen een overheid die betrouwbaar is in haar besluiten, duidelijk communiceert en inwoners ondersteunt in plaats van belemmert. De gemeente onderschat haar inwoners soms en mag soms best meer vertrouwen geven, dan is de kans ook groter dat de gemeente zelf weer meer wordt vertrouwd.

Onze gemeente staat voor grote uitdagingen: van complexe wetgeving tot krappe begrotingen. Juist dan is het belangrijk dat de basis op orde is: begrijpelijke communicatie, eerlijke financiën, goede dienstverlening en een organisatie die werkt voor de samenleving.

De afgelopen twee periodes waren er te veel bestuurlijke wisselingen. Het was een komen en gaan van wethouders. Ook waren er te veel wethouders niet woonachtig in onze gemeente. Het budget om externen in te huren werd structureel overschreden. Dit kan en moet echt anders.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Onze visie:

Besturen gaat over vertrouwen. Regels zijn er om te helpen, niet om te hinderen. Inwoners moeten kunnen zien hoe besluiten tot stand komen en mee kunnen praten voordat keuzes worden gemaakt.

Onze keuzes:

- **Raadsvergaderingen in begrijpelijke taal:** samengevat en online beschikbaar.
- **Burgerpanels:** Elk groot raadsvoorstel wordt vooraf besproken met een burgerpanel of plaatselijk belang en/of de participatieraad.
- **Jaarlijks een terugkoppeling aan inwoners:** wat is er bereikt en wat nog niet?
- **Integriteit op 1:** raadsleden en bestuurders volgen elke twee jaar verplichte integriteitstraining.

COMMUNICATIE EN DIENSTVERLENING

Onze visie:

Goede communicatie en dienstverlening zijn het visitekaartje van de gemeente. Inwoners hebben recht op duidelijkheid, snelheid en persoonlijke aandacht.

Onze keuzes:

- **Makkelijke taal:** Alle brieven en online informatie in makkelijke taal en met duidelijke infographics.
- **Snel reactie:** Online meldingen krijgen binnen 24 uur een ontvangstbevestiging en binnen 2 werkdagen een inhoudelijke reactie.
- **Eén vast contactpersoon:** bij elke aanvraag of melding, zodat inwoners niet verdwalen in de organisatie.
- **24/7:** Digitale dienstverlening 24/7 beschikbaar.
- **Welkom:** Persoonlijk contact aan de balie of via telefoon zonder afspraak.
- **Klanttevredenheid verhogen:** Jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek; verbeterpunten worden openbaar gemaakt.
- **Klantgericht werken:** Gemeentelijke medewerkers worden jaarlijks getraind en getoetst op klantgericht werken.
- **Hulp bij formulieren:** Er komt een servicepunt voor het invullen van ingewikkelde formulieren.
- **Persoonlijk contact:** Het afhalen van identiteitsbewijzen is een mooie kans om inwoners te spreken. Daarom vragen we altijd bij zo'n afspraak wat we nog meer voor hen kunnen doen.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Onze visie

De kracht van de gemeente zit in de mensen die er werken. Ambtenaren moeten vakbekwaam en betrokken zijn, met een cultuur van trots en samenwerking.

Onze keuzes

- **Leven lang leren:** Investeren in een leven lang leren: elk jaar een opleidingsplan per medewerker.
- **Minder externe inhuur:** Ons streven: minimaal 85% van het werk wordt gedaan door vaste krachten.
- **Training klantgerichtheid:** Jaarlijkse training klantgericht werken voor alle medewerkers.
- **Ruimte voor vernieuwing:** Medewerkers krijgen ruimte voor innovatie en initiatief. Goede ideeën van binnenuit worden actief opgepakt.

OPENBARE RUIMTE EN BEHEER

Onze visie

De leefbaarheid van dorpen en wijken staat of valt met de kwaliteit van de openbare ruimte. Schoon, veilig en uitnodigend moet de norm zijn.

Onze keuzes

- **Binnen 2 dagen reactie:** Meldingen over onderhoud of veiligheid krijgen binnen 2 werkdagen een terugkoppeling. Binnen 2 weken moet er een afspraak worden ingepland, zodat we de gemeente veilig en toegankelijk houden voor iedereen.
- **Beter onderhoud:** Jaarlijks extra geld naar onderhoud van stoepen, groen en verlichting.
- **Wijk- en dorpsbudgetten:** waarmee inwoners zelf kunnen beslissen over kleine verbeteringen in hun omgeving.
- **Meer straatverlichting:** Meer straatverlichting in het buitengebied voor de veiligheid.
- **Zwerfafval en verloedering aanpakken:** Snellere aanpak van zwerfafval en verloedering door structurele controles en opruimacties.

GRONDBELEID EN GEMEENTELIJKE EIGENDOMMEN

Onze visie

Grond en eigendommen zijn geen doel op zich, maar middelen om de gemeenschap sterker te maken.

Onze keuzes

- **Duurzaam beheer gemeentelijke gebouwen:** Gemeentelijke gebouwen worden duurzaam beheerd en zoveel mogelijk energieneutraal.
- **Gemeentelijk vastgoed:** Overbodige eigendommen worden verkocht of herbestemd voor maatschappelijke functies (zoals wonen, sport of zorg).
- **Actief sturen op bouw kavels:** sneller bouwrijp maken zodat woningbouw en ondernemersinitiatieven niet stilvallen.
- **Transparantie over eigendommen:** inwoners kunnen online zien wat gebouwen en terreinen kosten en opleveren.

FINANCIËN

Onze visie:

Gemeenschapsgeld is van iedereen en moet zorgvuldig worden besteed. Keuzes moeten helder en eerlijk zijn.

Onze keuzes:

- **Geen lasten doorschuiven:** begroting structureel gezond houden.
- **Minder externe inhuur:** We maximaliseren in de begroting de uitgaven aan externe adviesbureaus; kennis moet zoveel mogelijk in huis zijn en blijven.
- **Uitleg over gemeentelijke uitgaven:** Jaarlijkse begroting en verantwoording in een publieksvriendelijke versie (infographic en online filmpje).
- **Investerings in leefbaarheid en economie:** Investerings alleen in voorzieningen die direct bijdragen aan leefbaarheid en economie.
- **Alle kernen verdienen investeringen:** Investerings moeten eerlijk worden verdeeld over alle kernen in de gemeente. Het kan niet zo zijn dat alle investeringen alleen in de stad Hardenberg worden gedaan.
- **Voldoende ruimte om te blijven investeren:** We zorgen voor voldoende investeringsruimte voor de volgende gemeenteraad in de periode 2030-2034.

SAMENVATTEND

1

ALLE KERNEN VERDIENEN INVESTERINGEN

Investerings moeten eerlijk worden verdeeld over alle kernen in de gemeente. Het kan niet zo zijn dat alle investeringen alleen in de stad Hardenberg worden gedaan.

2

HULP BIJ FORMULIEREN

Er komt een servicepunt voor het invullen van ingewikkelde formulieren.

3

GEZONDE BEGROTING

Geen lasten doorschuiven: We houden de begroting structureel gezond.

4

MINDER EXTERNE INHUUR

Kennis moet zoveel mogelijk in huis zijn en blijven. Minder geld naar dure adviesbureaus.

OVER DOEN'22

Een fris lokaal nieuw geluid

DOEN'22 is een lokale partij. We zijn een partij van aanpakkers. Niet onnodig veel vergaderen, maar gewoon DOEN! De naam is een knipoog naar de slogan van de gemeente Hardenberg: "De kracht van gewoon doen".

Beter

DOEN'22 is er van overtuigd dat de gemeente beter kan werken. Met meer aandacht voor onze inwoners. Dat we niet kijken naar wat niet kan, maar uitgaan van de mogelijkheden die er wél zijn. Klantgericht, betrouwbaarder en ambitieuzer.

Lokaler

Onze gemeente is de afgelopen vier jaar grotendeels bestuurd door wethouders van buiten onze gemeente. 3 van de 4 wethouders waren niet woonachtig in onze gemeente. Het is niet gek dat mensen dan ook meer afstand voelen naar het gemeentebestuur.

Dichterbij

DOEN'22 vindt dat het gemeentebestuur dichterbij mensen zou moeten staan. Met bestuurders die geen Google Maps nodig hebben om op de plaats van bestemming in onze gemeente aan te komen. Wij willen mensgerichte wethouders die weten wat er hier speelt en die van aanpakken weten. Bestuurders die doorpakken en daarbij altijd het beste voor de gemeente voor ogen hebben. Wij zijn er van overtuigd dat onze gemeente daar naar snakt. Dat is precies de reden waarom we DOEN'22 zijn gestart. Een professionele lokale partij die pal achter de gemeenschap in onze gemeente staat.

Missie en Visie

Missie

DOEN'22, als lokale politieke partij van Hardenberg, streeft er naar om onze gemeente veiliger en beter te maken, voor nu en toekomstige generaties. We zijn lokaal georiënteerd, betrouwbaar en continu gericht op verbetering in alle 29 kernen die onze gemeente rijk is. We hebben een sterk team met kundige bestuurders en volksvertegenwoordigers met een groot hart voor de Hardenbergse gemeenschap.

Visie

Wij van DOEN'22 streven naar een Hardenberg waar betrouwbaarheid, vertrouwen, constante verbetering en langetermijndenken de norm zijn. We hebben de ambitie om Hardenberg te zien groeien tot een gemeente die als voorbeeld kan dienen voor andere Nederlandse gemeenten. Een gemeente die bekend staat als de meest aantrekkelijke plek van Nederland om te wonen, werken en recreëren.

Piet-Cees van der Wel en Erik Volkers vormden de afgelopen vier jaar de fractie van DOEN'22.

KERNWAARDEN³

1

JE KUNT OP ONS BOUWEN

Afspraak is afspraak. Dat zou zeker voor de overheid moeten gelden. De overheid moet je kunnen vertrouwen. DOEN'22 strijdt voor een betrouwbare overheid.

2

WE WILLEN VERBETERING

De gemeente Hardenberg is nooit af. We willen continu verbetering. Verbeteren met visie. Geen plannen van verkiezing tot verkiezing, maar meer-jarenplannen!

3

Vrijheid voor iedereen, steun voor wie dat nodig heeft

De gene die zichzelf prima redt krijgt volop de ruimte, de gene die dat niet kan krijgt een zetje in de rug.

Contact met de fractie

Zonder uw input zijn wij als partij nergens. Neem dus gerust contact met ons op als u ons wilt tippen op zaken die de gemeentelijke politiek aangaan.

Contact Informatie

Telefoon/Whatsapp
06 2055 4216

E-mail
bakkie@doen22.nl

Website
www.doen22.nl

Partij

DOEN'22
De Bree 2
7772 KA
Hardenberg

KVK-nummer
91016053

DOEN WAT NODIG IS

www.doen22.nl